

Flexstudereren

Sietske Waslander

Didactiefonline, november 2016

Flexibel is zo'n typisch 'hoera-woord' van deze tijd. Flexibilisering is helemaal *hip and happening*. Flexibele zorg, flexibele contracten, werken met flexplekken, flexibele pensioenen. En natuurlijk ook flexibel onderwijs.

De nieuwste loot aan de flexibele onderwijsstam is flexstudereren. Als het aan de regeringspartijen en D66 ligt, kunnen studenten in het hoger onderwijs straks per studiepoint betalen. Dat klinkt heel sympathiek. Studenten die zelf (chronisch) ziek of gehandicapt zijn, of voor ouders, partners of kinderen zorgen, of naast hun studie werken, hoeven dan niet meer het volle pond collegegeld te betalen. Ze betalen alleen voor die vakken die ze plan zijn te volgen. Minder mag ook - voor dezelfde prijs - maar meer kan niet. Dan volgt een extra rekening. Veel instellingen voor hoger onderwijs hebben hun programma's al opgedeeld in brokken. Een studiejaar heeft zestig studiepunten, een brok is vaak vijf punten. In het voorstel gaat een student voor zo'n vijfpuntenbrok - inclusief tentamen - € 190 betalen. *"Dat stimuleert studenten om voor langere termijn te plannen en het beste uit zichzelf te halen."* Het hoger onderwijs moet er toegankelijker van worden, met studenten die tevredener zijn, en met minder uitval.

Andere landen gingen Nederland voor met het flexibel inrichten van het hoger onderwijs. In Noorwegen kun je bijvoorbeeld punten behaald bij de ene opleiding combineren met punten van een andere opleiding, van een andere instelling. Uit onderzoek blijkt dat studenten in flexibele onderwijssystemen langer over hun studie doen en hun studie vaker niet afmaken. Flexibilisering leidt niet tot de veronderstelde langere termijn planning, maar geeft juist alle ruimte aan instant-keuzes. Zitten werkgevers daar nu op te wachten?

Ik vind het een onzalig plan. Natuurlijk zie ik de onredelijkheid voor zieke en zorgende studenten. Maar dat probleem is prima anders op te lossen. Mijn grootse bezwaar tegen dit flexstudereren is het denken wat er achter zit. In dat denken verkopen onderwijsaanbieders hapklare brokken en rekenen student-consumenten per brok af bij de kassa. Zo degradeert de onderwijsinstelling tot groothandel in onderdelen. Onderwijs als wegwerpartikel.

Waar blijft in dit verhaal de ontwikkeling van jonge mensen? Waar blijft de binding van studenten met hun studie, met studiegenoten, met docenten? Waar blijft de stimulans om nieuwe dingen te ontdekken, ongeremd je fascinatie te volgen? Waar blijft het idee dat onderwijs een vormingsproces is waar tijd, aandacht en zorg voor nodig is? Flexstudereren is het toppunt van armetierigheid.